

Ἐπίκαιρο

Ὁ ἅγιος Βασίλειος (Πρωτοχρονιά)

Μέ τήν εἴσοδο τῆς καινούργιας χρονιάς, ἡ Ἐκκλησία μας προβάλλει μπροστά μας ἕναν ἅγιο, τόν ἅγιο Βασίλειο. Εἶναι **ἕνας ἀπό τούς ἁγίους Τρεῖς Ἱεράρχες**, πού εἶναι οἱ **προστάτες τῶν δασκάλων καί τῶν μαθητῶν** (*δείχνουμε τήν ἀντίστοιχη εἰκόνα*).

Αὐτόν τόν γνωρίζετε; (*Δείχνουμε τήν εἰκόνα μέ τόν ἀσπρομάλλη Santa Claus*). Μοιάζει καθόλου μέ τόν ἅγιο Βασίλειο; (*Δείχνουμε ξανά τήν προηγούμενη εἰκόνα*). Ἀκοῦστε, παιδιά, προσεκτικά τήν ἱστορία τοῦ ἁγίου Βασιλείου καί θά καταλάβετε ἂν ἔχει σχέση μ' αὐτόν τόν ἀσπρομάλλη εὐτραφεῖ παππού, πού φορᾷ κόκκινα ροῦχα καί λένε ὅτι φέρνει δῶρα τήν Πρωτοχρονιά.

Ὁ ἅγιος Βασίλειος γεννήθηκε στή **Νεοκαισάρεια τοῦ Πόντου** γύρω στό **330 μ.Χ.** Οἱ γονεῖς του, **Βασίλειος καί Ἐμμέλεια**, ἦταν πιστοί χριστιανοί. Ἡ μητέρα του ἦταν κόρη μάρτυρα. Ἀγαποῦσε πολύ τόν Θεό καί τούς ἀνθρώπους καί τέτοια ἀνατροφή ἔδωσε καί στά **έννιά παιδιά** της. Ἔτσι, ἡ πολύτεκνη οἰκογένειά της ἔγινε **«ἐργαστήριο ἁγίων»**. Τά περισσότερα παιδιά της τιμοῦνται ὡς ἅγιοι στήν Ἐκκλησία: Βασίλειος, Γρηγόριος Νύσσης, Πέτρος Σεβαστείας,

Ναυκράτιος, Μακρίνα. Ἀλλά καί ὅλη τήν οἰκογένεια, καθιέρωσε ἡ Ἐκκλησία μας νά τή γιορτάζουμε κάθε **Κυριακή μετά τά Φῶτα**. Τήν ἀνακήρυξε μάλιστα προστάτη κάθε χριστιανικῆς οἰκογένειας.

Μέσα σ' ἓνα τέτοιο περιβάλλον, λοιπόν, ὁ ἅγιος Βασίλειος ἔλαβε χριστιανική ἀνατροφή, ἀλλά καί πολύ ἀξιόλογη μόρφωση. Τά πρῶτα του γράμματα τά ἔμαθε κοντά στόν πατέρα του, ὁ ὁποῖος ἦταν περίφημος δάσκαλος τῆς ρητορικῆς. Στή συνέχεια, πῆγε γιά σπουδές στήν **Καισάρεια** τῆς Καππαδοκίας, στήν **Κωνσταντινούπολη** καί στήν **Ἀθήνα**, πού ἦταν τότε τό κέντρο τῶν ἀνώτατων σπουδῶν. Σπούδασε φιλολογία, φιλοσοφία, ρητορική, ἀλγεβρα καί γεωμετρία, ἀστρονομία καί ἰατρική. Σέ καθεμιά ἀπ' αὐτές τίς ἐπιστῆμες τά κατάφερνε καλύτερα ἀπό ἐκείνους πού σπούδαζαν μονάχα μία! Τόση ἦταν ἡ **εὐφυΐα** καί ἡ **ἐπιμέλειά** του.

Στήν Ἀθήνα ἔμεινε μαζί μέ τόν πιστό φίλο καί συμφοιτητή του, τόν **ἅγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο**. Ἡ κοινή τους ἀγάπη στόν Θεό ἔκανε πολύ δυνατή τή φιλία τους. Ἦταν **μία ψυχή σέ δύο σώματα**. Ἔμειναν ἀνεπηρέαστοι ἀπό τοὺς ἄλλους συμφοιτητές τους πού τοὺς καλοῦσαν σέ διάφορες διασκεδάσεις. Αὐτοί μόνο δύο δρόμους ἤξεραν: τόν δρόμο γιά τή σχολή τους καί τόν δρόμο γιά τόν ναό. Μέ τό παράδειγμά τους μάλιστα ἐπηρέασαν κάποιους εὐσεβεῖς συμφοιτητές τους καί ἔκαναν ἐκεῖ στήν Ἀθήνα τόν **πρῶτο φοιτητικό χριστιανικό σύλλογο**.

Μετά τό τέλος τῶν σπουδῶν του, ὁ ἅγιος Βασίλειος ἐπέστρεψε στήν Καισάρεια, ὅπου ἀκολούθησε τό ἐπάγγελμα τοῦ πατέρα του μέ λαμπρή ἐπιτυχία. Ἡ μητέρα του Ἐμμέλεια χαιρόταν μέ τήν προκοπή του, ἀλλά καί ἀγωνιοῦσε: «Πόσο θά ἤθελα ὅλα τά χαρίσματα πού τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός νά τά ἀξιοποιήσει γιά τοῦ Χριστοῦ τήν Ἐκκλησία!», σκεφτόταν καί προσευχόταν μυστικά. Ἡ μεγάλη του ἀδερφή Μακρίνα, πού κατάλαβε τήν ἀγωνία τῆς μητέρας της, ἀποφάσισε νά μιλήσει στόν Βασίλειο καί νά τόν συμβουλευσε. Ἐκεῖνος τήν ἄκουσε μέ προσοχή, γιατί τήν ἀγαποῦσε πολύ καί τή σεβόταν.

Συμφώνησε μαζί της: ἡ δόξα καί τὰ πλούτη αὐτοῦ τοῦ κόσμου περνοῦν καί χάνονται. Ὁ Βασίλειος, λοιπόν, βάζει ὑψηλότερους στόχους: **νά δώσει ὅλη τή ζωή του στόν Θεό καί στούς ἀνθρώπους!**

Πραγματικά, παίρνει τήν ἡρωική ἀπόφαση: **Μοιράζει τό μεγαλύτερο μέρος τῆς περιουσίας του στούς φτωχοὺς** καί ρίχνεται στό ἔργο τοῦ Θεοῦ. Μάταια τόν παρακαλοῦν πολλοί νά μὴν ἀφήσει τήν καριέρα του. Ὁ ἅγιος Βασίλειος δέν ὑποχωρεῖ. Εἶναι μέσα του πολὺ δυνατὴ ἡ ἐπιθυμία: νά ὑπηρετήσῃ τόν Χριστό καί τήν Ἐκκλησία! Χειροτονεῖται ἱερέας καί ἀργότερα **ἐπίσκοπος στήν Καισάρεια τῆς Καππαδοκίας.**

Ὁ λαός τῆς Καισάρειας εὐεργετήθηκε πολὺ ἀπὸ τήν ἀγάπη τοῦ Ἁγίου. Τό **368 μ.Χ.** ἔπεσε φοβερὴ πείνα στήν πόλη. Ὁ ἱερέας τότε Βασίλειος προσφέρει στόν πεινασμένο λαό καί τό ὑπόλοιπο τῆς περιουσίας του. Κι ὄχι μόνον αὐτό. Σάν ζητιάνος χτυπᾷ τίς πόρτες τῶν πλουσίων γιά νά βοηθήσουν τούς φτωχοὺς. Δέν διστάζει κάποιες φορές νά τούς ἐλέγξει αὐστηρά γιά τήν πλεονεξία καί τήν ἀσπλαχνία τους. Καί πετυχαίνει κάτι καταπληκτικό! Ὁργανώνονται **συσσίτια**, πού τρέφουν πλήθη λαοῦ καί χαρίζουν τή σωτηρία ἀπὸ βέβαιο θάνατο.

Καί δέν περιορίζεται μόνο στά συσσίτια. Ὁ εὐφυὴς νοῦς καί ἡ ἀκούραστη γεμάτη ἀγάπη καρδιά του συλλαμβάνουν ἓνα καταπληκτικό σχέδιο γιά τήν ἐποχὴ ἐκείνη, πού ἀκόμη καί σήμερα τό θαυμάζουμε: τήν περίφημη **«Βασιλειάδα»**. Τί ἦταν αὐτή; Μιά ὁλόκληρη πολιτεία, ἔξω ἀπὸ τήν πόλη τῆς Καισάρειας, πού οἱ ἄνθρωποι τῆς ἔδωσαν τό ὄνομα τοῦ ἁγίου Βασιλείου. Ἐκεῖ ἔβρισκε φροντίδα καί ἀγάπη κάθε πονεμένος. Ὁ ἐπίσκοπος Βασίλειος μερίμνησε νά ὑπάρχει σ' αὐτὴ τήν πολιτεία ὀρφανοτροφεῖο, γηροκομεῖο, νοσοκομεῖο, λεπροκομεῖο, ξενῶνες, ἀκόμη καί ἐπαγγελματικό σχολεῖο γιά τὰ φτωχὰ παιδιά! Καί σ' ὅλα αὐτὰ πῆγαινε ὁ ἴδιος συχνά νά προσφέρει τίς ὑπηρεσίες του, τήν ἀγάπη του, ἀλλὰ καί τόν λόγο τοῦ Θεοῦ πού στηρίζει κάθε ψυχή. Ποιὸς εἶχε ἀνάγκη, πρόβλημα, σε-

ναχώρια καί δέν ἔβρισκε ἀνοιχτή τήν ἀγκαλιά του; Σάν στοργικός πατέρας νοιαζόταν γιά ὅλους καί γιά τόν καθένα ξεχωριστά, ξεχνώντας τόν ἑαυτό του.

Τί μεγάλο, σ' ἀλήθεια, τό φιланθρωπικό ἔργο τοῦ ἁγίου Βασιλείου! Μέσα σέ λίγα χρόνια κατάφερε νά μὴν ὑπάρχει στήν ἐπισκοπή του οὔτε ἓνας ἀνήμεπος χωρίς βοήθεια!

Ἀξίζει ὅμως τόν θαυμασμό μας καί τό **συγγραφικό του ἔργο**, πού κυκλοφορεῖ αἰῶνες τώρα μέχρι καί στή δική μας ἐποχή. Μέ τίς ὁμιλίες του καταπολεμᾷ τούς αἵρετικούς, ἐνθαρρύνει τούς χριστιανούς, ἐξηγεῖ τίς ἀλήθειες τῆς πίστες μας. Ἐγγραψε καί τή Θεία Λειτουργία πού τελεῖται δέκα φορές τόν χρόνο. Ἡ Ἐκκλησία μας τόν ὀνόμασε **«οὐρανοφάντορα»**, ἐπειδή ἀκριβῶς φανέρωσε σέ μᾶς τίς ἀλήθειες τοῦ οὐρανοῦ.

Ἰδιαίτερη ἦταν ἡ ἀγάπη τοῦ ἁγίου Βασιλείου γιά τά παιδιά. Γι' αὐτό καί μιά ἀπό τίς σημαντικότερες ὁμιλίες του τήν ἀφιέρωσε στούς νέους. Σάν στοργικός πατέρας συμβουλεύει τά παιδιά του γιά νά τά προστατέψει ἀπό κινδύνους πού παραμονεύουν. Ἀκοῦστε τί τούς γράφει: «Παιδιά μου, νά εἶστε σάν τίς μέλισσες. Αὐτές περνοῦν ἀπ' ὅλα τά λουλούδια, ἀλλά διαλέγουν τά καλύτερα γιά νά φτιάξουν τό μέλι τους. Ἔτσι κι ἐσεῖς, ἀπ' ὅλα τά βιβλία πού κυκλοφοροῦν νά διαλέγετε τά καλύτερα, τά πιό ὠφέλιμα γιά νά διαβάζετε».

Ἡ ὑγεία του, ὅμως, ἦταν πάντοτε ἀσθενική. Ἡ σκληρή ζωή πού ἔκανε, δίχως νά λογαριάζει κόπους καί ξενύχτια, ἐπιβάρυνε τήν κατάστασή του. Σέ ἡλικία μόλις **49 ἐτῶν** ὁ Κύριος τόν κάλεσε κοντά Του. Ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Καισάρειας πόνεσαν πολύ, γιατί ἔχασαν τόν προστάτη, τόν εὐεργέτη, τόν πατέρα τους. Μέ πολλή συγκίνηση τέλεσαν τήν κηδεία του τήν **1 Ἰανουαρίου τοῦ 379 μ.Χ.**

Γι' αὐτό κάθε Πρωτοχρονιά τιμοῦμε τόν ἅγιο Βασίλειο. Ἀνοίγει μέ τή γιορτή του τόν πρῶτο μήνα τοῦ καινούργιου χρόνου, ἀλλά καί τόν κλείνει, ἀφοῦ εἶναι ἓνας ἀπό τούς ἁγίους Τρεῖς Ἱεράρχες καί γιορτάζει ξανά στίς **30 Ἰανουαρίου**.

Μικρές «Βασιλειάδες»

Στ' αλήθεια, παιδιά, πολύ θαυμαστή ή ζωή του Μεγάλου Βασιλείου! Από πού άραγε άντλοῦσε δύναμη γιά νά έπιτελεῖ τόσο μεγάλο έργο, παρά τήν ασθενική υγεία του; Από τόν Θεό, πού εἶναι ἡ **άσείρευτη πηγή** τῆς δύναμης καί τῆς ἀγάπης.

Έσεῖς, παιδιά, κάνετε έργα ἀγάπης; Πείτε κάποιες ιδέες, **πῶς μπορούμε νά δείχνουμε ἀγάπη** α) στό σπίτι μας, β) στό σχολεῖο, γ) στούς συγγενεῖς μας, δ) στούς γείτονές μας, ε) σέ ὅσους ἔχουν ἀνάγκη (*ένθαρρύνουμε τά παιδιά νά έκφράσουν τίς προτάσεις τους*).

Πολύ ὁμορφες οἱ ιδέες σας, παιδιά! Μπορεῖτε, μπορούμε ὅλοι μας μέ πολλές ἀπλές πράξεις ἀγάπης **νά χτίσουμε μιά μικρή «Βασιλειάδα»!** Νά σκεφτόμαστε καθημερινά: Σήμερα, ποίος δυσκολεύεται, ποίος εἶναι λυπημένος, ποίος ἔχει ἀνάγκη ἀπό βοήθεια; Καί νά βρίσκουμε τρόπους γιά νά βοηθήσουμε. Ὅπως εἶπατε προηγουμένως, νά κρατήσουμε συντροφιά σ' ἓναν γέροντα πού εἶναι μόνος, νά μοιραζόμαστε τά πράγματά μας μ' αὐτούς πού δέν ἔχουν, νά ἐπισκεφτοῦμε ἓνα παιδί πού εἶναι ἄρρωστο, νά κάνουμε τά ψώνια σ' ἓναν ἀνέμπορο πού δυσκολεύεται νά περπατήσει... Ὑπάρχουν τόσοι τρόποι νά σκορποῦμε τό καλό γύρω μας!

Ὅταν ἦσασταν μικρότερα παιδιά, φτιάχνατε σπιτάκια μέ τά παιχνίδια σας. Τώρα πού μεγαλώνετε, τί ὥραϊα **νά παίζετε τό παιχνίδι τῆς ἀγάπης** καί νά κατασκευάζετε γύρω σας μικρές «Βασιλειάδες»! Χρειάζεται, βέβαια, **κόπος καί θυσία**. Εἶναι ὅμως τόσο ἡ **χαρά**, πού δίνει φτερά γιά κάθε καλή πράξη. Ἔτσι, ἐξάλλου, **θά μιμηθοῦμε τοὺς ἁγίους μας καί τόν ἴδιο τόν Χριστό μας**, πού πέρασε ἀπ' αὐτή τή γῆ σκορπώντας παντοῦ ἀγάπη καί εὐεργεσίες.

Τὴν ἀγάπη κάθε μέρα
σάν σκορπῶ μ' ἀπλοχεριά,
θά 'χω φίλους τούς ἀγίους,
τόν Χριστό μου συντροφιά!

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Ἐγχρωμες εἰκόνες.
2. Ζωγραφιά.
3. Ἀπολυτίκιο ἀγίου Βασιλείου.
4. Κατασκευές: α) Μικρή Βασιλειάδα β) Κυψέλη.
5. Τό σύνθημα τοῦ μαθήματος.